

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ СВІТОВОЇ
КРИЗИ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Збірник тез доповідей

25 листопада 2021 року

Черкаси
Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова
2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ СВІТОВОЇ КРИЗИ: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Аблязов Д.Е., Маринич Д.В. ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦІВ ЗА СУЧАСНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ УМОВАХ.....	7
Бровко Н.І. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ.....	8
Воронова О.В. ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ВІД ПОРУШЕНЬ ПОЗОВОМ ПРО ЗАБОРОНУ НА МАЙБУТНЄ (ПРОГІБІТОРНИЙ ПОЗОВ).....	11
Градецька Н.М. ПРОБЛЕМА ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА СВОБОДУ ТА ПЕРЕСУВАННЯ ПІД ЧАС КРИЗИ, ВИКЛИКАНОЇ ПАНДЕМІЄЮ COVID-19.....	13
Кульбашна О.А. ПРАВОВА ПРИРОДА ВІДСТОРОНЕННЯ ПРАЦІВНИКА ВІД РОБОТИ У ЗВ'ЯЗКУ З ВІДСУТНІСТЮ ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ.....	15
Кучук А.М. ГНОСЕОЛОГІЯ ПРИЙНЯТТЯ ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ПРОБЛЕМА ПРАВознавства.....	18
Лисенко О.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....	19
Литвиненко А.О. ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ЯКОСТІ ВВЕДЕННЯ В СИСТЕМУ СУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ «СУДОВОГО ОМБУДСМЕНА».....	20
Надієнко О.І. ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СПАДКУВАННЯ ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ СІМ'ЄЮ БЕЗ ПЕРЕБУВАННЯ У ШЛЮБІ.....	23
Римарчук Р.М. ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	25
Ткачук К. В., Філіпський Д. П. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВАНСТВА ПРАВА ПРИ РЕФОРМУВАННІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ.....	27
Тимчук О.Л. ПРАВА ЛЮДИНИ І ЗЛОЧИННІСТЬ В КРАЇНАХ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ ТА У ВЕСТ-ІНДІЇ.....	29
Шевченко Н.С., Литвиненко А.О. ПРАВО НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ.....	31

СЕКЦІЯ 2.

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ворошан В.В., Козловська С.Г. РОЛЬ СЛУЖБИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	34
Головач О.А. ОЗНАКИ ПУБЛІЧНОЇ ПОСЛУГИ ЯК АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ АТЕГОРІЇ.....	36
Деревянко Б.В. БАГАТОМАНІСТНІСТЬ ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ: ВИКОРИСТАННЯ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА.....	37
Іващенко В.А. ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ТА СУМІЖНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ В 1990-х рр. ХХ ст.....	39
Іщенко В.В. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ.....	41
Легенька І.О., Козловська С.Г. УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	42
Мороз О.Б. ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	43
Обрусна С.Ю. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ СУДОВОЇ РЕФОРМИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	45

кордон України в порядку, встановленому законодавством України, повинна протягом п'яти робочих днів звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

Особа, стосовно якої прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, має право на: тимчасове працевлаштування, навчання, медичну допомогу в порядку, встановленому законодавством України; проживання у родичів, у готелі, піднаймання житлового приміщення або користування житлом, наданим у пункті тимчасового розміщення біженців; безоплатну правову допомогу в установленому порядку; конфіденційне листування з УВКБ ООН та право на відвідання співробітниками УВКБ ООН; інші права, передбачені Конституцією та законами України для іноземців та осіб без громадянства, які законно перебувають на території України.

Правовий статус цієї категорії іноземців та осіб без громадянства в Україні характеризується наступними особливостями: вони не можуть бути вислані або примусово повернуті до країни, з якої вони прибули та де їхньому життю або свободі загрожує небезпека; Україна сприяє збереженню єдності сімей біженців [2, с.37].

Основна відмінність біженців від інших мігрантів, особливо економічних, полягає у тому, що мігранти наважуються на переїзд з метою покращення життя для себе і для своїх родин. Біженці – змушені переміщатися з однієї країни в іншу з метою порятунку свого життя або збереження своєї свободи.

Особа позбавляється статусу біженця, якщо вона вдається до діяльності, що становить загрозу національній безпеці, громадському порядку, здоров'ю населення України.

Найбільш дієвим засобом правового захисту біженців на території країни, що надає притулок біженцям, є формування дієвої національної правової системи, яка призвана регулювати відносини між державою та шукати притулку.

Біженець наділений основними правами людини, як і всі громадяни того чи іншого суспільства, однак у ряді випадків володіють визначиними критеріями міжнародних угод, перевагами та пільгами.

Список літератури

1. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України 8 липня 2011 року № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
2. Пушкіна О.В., Чебикіна Т.С. Правовий аналіз статуту біженців та іноземних громадян в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2. Т.1 С. 35-38
3. Свящук А.Л. Проблеми прав біженців та виклики сучасності. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdf
4. Тимчик Г. Адміністративно-правовий статус біженців та іноземних громадян в Україні: порівняльно-правовий аналіз. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2014/2014-1-5/14.pdf>

Бровко Н.І.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Правова культура як феномен та правова категорія завжди була предметом численних наукових досліджень, проте до сьогодні ці дослідження не завершені, що пов'язано з активними трансформаційними процесами в суспільстві, зміною суспільних відносин. Безперечно, від рівня правової культури залежить усвідомлення суспільством сутності правових явищ і процесів, розуміння закономірностей та тенденцій їх розвитку. Тому про

розбудову України як правової і соціальної держави варто говорити в контексті рівня правової культури її громадян.

В даний час Україна перебуває у складних умовах, що зумовлено рядом факторів: воєнними діями на Донбасі, які виснажують країну, істотним зниженням рівня життя населення, неналежним рівнем ключових реформ у різних сферах. Це тягне за собою відчай, зневіру та песимізм серед населення пасивність у відношенні прав і свобод, суперечливість у поглядах на цінності, що призводить до зниження рівня правової культури, негативно відображається на стані права та законності та призводить до того, що держава не може існувати та функціонувати у правильному руслі. Як результат - у суспільстві зростають прояви правового нігілізму, що призводить до глибокої політичної кризи та відсутності довіри громадян до всіх державних інституцій.

Низький рівень правової культури та правосвідомості населення негативно впливає на стан стабільності та порядку в суспільстві. Тому в процесі реформування правової реальності, проблема підвищення ролі правової культури в суспільстві вимагає прийняття рішучих заходів щодо їх розв'язання. З метою інтеграції України до Європейського Союзу постає важливе завдання переосмислення та сприйняття нових демократичних цінностей суспільного життя, підвищення якісних показників суспільної правосвідомості та правової культури, що є досить непростим завданням в сучасних умовах. Тому проблематика дослідження є досить актуальною та визначається гострою необхідністю всебічного розвитку правосвідомості українського суспільства, заохоченням кожного свідомого громадянина до участі в будівництві демократичної, правової, соціальної держави.

Сьогодні суспільство характеризується зневагою до правових положень і права вцілому. Явища правового нігілізму та правового песимізму є нормою сучасного суспільства. В умовах розширення обсягу прав і свобод людини та водночас деформації соціальних цінностей, на думку В. Тимошенка, зловживання правом стає актуальною проблемою юридичної науки, що має серйозне практичне значення. Переважно від правосвідомості, її сформованості або деформованості залежать способи, які суб'єкт обирає для реалізації свого суб'єктивного права. Правова демагогія є досить небезпечним способом маніпуляції як індивідуальною і груповою, так і суспільною свідомістю, що використовується переважно у політичних цілях. [1, с. 14–19].

Найнебезпечнішою формою нігілізму, як зазначав С.Алексєєв, є відомчий правовий нігілізм, коли встановлені державою приписи не дотримуються державними ж органами, відомчими і посадовими особами, чому знаходяться відповідні пояснення і виправдання («в інтересах народу», «для виконання плану» тощо) [2, с. 302]. Цю ситуацію можна подолати за умови, що ідея розбудови України як соціальної, правової держави стане основою світогляду і діяльності не тільки політиків і державних діячів, а й усього суспільства.

Побудова правової держави без поліпшення правової культури та підвищення рівня правосвідомості громадян України є неможливою. У цій справі, безумовно, відіграє надзвичайну роль правляча політична еліта, адже саме на прикладі її представників формується правосвідомість і правова культура пересічних громадян, майбутнього та підростаючого покоління. Від рішень політичних діячів залежать долі громадян та усього суспільства.

Політики, які приходять до влади мають розуміти значення та роль професіоналізму, знання справи. Відсутність знань щодо об'єкта управління у політика може призвести до занепаду об'єкта, яким він керує. Це мають насамперед усвідомити ті, кому пропонують очолити певну сферу державного управління. В підтвердження сказаного зазначимо, що інфантильність правосвідомості політичної української еліти є недопустимою. Парламент, на нашу думку, є обличчям незалежної Української держави, він не лише визначає засади законодавчої діяльності, але й формує у підростаючого покоління враження про законодавчу владу як гілку влади та основний вектор розвитку держави. Проте сьогодні, спостерігаючи випадки брутальної поведінки деяких народних обранців, які за

загальновизнаними правилами повинні бути еталоном моральної етичності та вихованості, у населення, а певною мірою у молодого покоління складається негативне враження про весь законодавчий орган. Саме тому виникає необхідність у реформуванні діяльності парламенту. На нашу думку внесення змін до Основного закону та інших нормативно-правових актів має призвести до підвищення авторитету Верховної Ради України у суспільстві та буде сприяти підвищенню рівня віри населення, особливо підростаючого покоління, до цього законодавчого органу, формуванню правової культури молоді як основи демократичної, правової та соціальної держави. Так, статтю 81 Конституції України у якій йде мова про припинення повноважень Верховної Ради України слід доповнити новими пунктами 7, 8 такого змісту: «повноваження народного депутата України припиняються достроково у разі:

7) Відсутності без поважних причин на п'яти та більше пленарних засіданнях протягом однієї чергової сесії Верховної Ради України;

8) Вчинення діянь, щодо яких чинним законодавством передбачена кримінальна або адміністративна відповідальність (нанесення побоїв, пошкодження майна, перешкоджання законній діяльності органів влади та місцевого самоврядування тощо)» [3].

Таким чином, можна зазначити проблемні питання формування правової культури сучасного українського суспільства:

- недостатнє здійснення заходів щодо подолання та протидії корупції, яка вважається головною проблемою розвитку держави, хибні шляхи впровадження ефективних антикорупційних стратегій, повільне формування та впровадження антикорупційного законодавства,

- недостатнє здійснення всебічного громадського контролю за діяльністю державних установ та посадових осіб;

- відсутність проведення ефективних демократичних реформ направлених на стабілізацію державної системи влади та вдосконаленні системи державного управління з метою забезпечення її відкритості, прозорості та керованості;

- відсутність систематизації та оптимізації українського законодавства, наявні конфлікти та суперечності в чинних правових нормах, невжиття заходів щодо підвищення його ефективності в сучасному суспільстві;

- недостатнє здійснення заходів щодо поширення та активізації юридичної (правової) освіти та громадянської освіти з метою підвищення рівня правової культури та правосвідомості громадян; незалученість до даного процесу неурядових громадських організацій;

- правовий нігілізм сучасного суспільства та відсутність заходів протидії цьому явищу в Україні;

- негативне висвітлення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, посадовців, управлінців, правоохоронних органів засобами масової інформації;

- відсутність швидкого і повноцінного матеріального відшкодування особистості за правопорушенні дії з боку державної влади чи самої держави;

- відсутність досконалої судової системи, яка направлена захист порушених прав і законних інтересів особистості та відсутність довіри з боку населення до судової гілки влади.

З урахуванням цього, створення належних умов для підвищення рівня правової культури населення, активної та свідомої участі громадян у державотворчих процесах першочерговим та надважливим завданням на шляху розбудови суспільства, побудови тієї моделі держави, що закріплена у Конституції України. Розуміння, осмислення державотворчих процесів створить передумови формування правової культури на даному етапі суспільного розвитку України дозволить виробити ефективні шляхи удосконалення системи нормативно-правових актів України, сформуванню комплекс оптимальних «моделей

суспільного розвитку та втілити їх у життєдіяльність суспільства, держави й кожної особистості.

Список літератури

1. Тимошенко В. І. Деформація індивідуальної правосвідомості як передумова зловживання правом. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 3 (89). С. 13-22.
2. Алексеев С.С Теория государства и права: учебник для ВУЗОВ - 3-е издание, М.: НОРМА, 2005. 458 с.
3. Бровко Н.І. Філософсько-правові засади формування правосвідомості особистості в умовах трансформації освітнього процесу в Україні: дис. ... д-ра. юрид. наук: спец. 12.00.12. Київ: НАВС, 2019. 477 с.

Воронова О.В.

ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ВІД ПОРУШЕНЬ ПОЗОВОМ ПРО ЗАБОРОНУ НА МАЙБУТНЄ (ПРОГІБІТОРНИЙ ПОЗОВ)

Сьогодні норми чинного законодавства містять певні цивільно-правові заходи, створені задля ефективного захисту майнових прав. Але, незважаючи на створену законодавцем систему захисних заходів, вона не може попередити порушення майнових прав. Аналіз судової практики дозволяє зробити висновок, що особливе місце серед правопорушень займають усунення перешкод у здійсненні власником права користування та розпорядження своїм майном. З метою захисту порушеного права власності використовують такий відомий цивільно-правовий спосіб захисту як негаторний позов.

Негаторний (від лат. *actio negatoria*) позов є вимогою володіючого власника про усунення перешкод у здійсненні ним права користування та розпорядження майном, якщо ці порушення не пов'язані з позбавленням володіння, відповідно до ст. 391 ЦК України.

Тлумачення статті 391 ЦК України свідчити, що негаторний позов - це вимога власника щодо усунення перешкод. Тобто негаторний позов подається з метою усунення перешкод у здійсненні власником права користування та розпорядження своїм майном, тобто припинення неправомірних дій, не пов'язаних з порушенням володіння. Негаторний позов може вчинятися тоді, коли майно не вибуває з володіння власника, тобто при порушенні насамперед такої правомочності власника, як користування та розпорядження своїм майном [1].

Негаторний позов - це позов власника, який є фактичним власником майна, до будь-якої особи про усунення перешкод, які ця особа створює у користуванні чи розпорядженні відповідним майном. Позивач за негаторним позовом вправі вимагати усунути існуючі перешкоди чи зобов'язати відповідача утриматися від вчинення дій, що можуть призвести до виникнення таких перешкод. Означений спосіб захисту спрямований на усунення порушень прав власника, які не пов'язані з позбавленням його володіння майном [2].

Негаторний позов пред'являється у випадках, коли власник має свою річ у володінні, але дії інших осіб перешкоджають йому вільно її використовувати або розпоряджатися нею. Характерною особливістю цього позову як правило є відсутність спорів з приводу належності позивачеві майна у праві власності чи іншому титулі.

Позивачем за негаторним іском може бути власник або титульні володілець, у якого перебуває річ, щодо якої відповідач ускладнює здійснення повноважень користування або розпорядження.

Відповідачем може бути особа, яка перешкоджає позивачеві у здійсненні його законного права користування чи розпорядження річчю, яка не є фактичним власником майна, не має права на річ, щодо якої сталися правовідносини.